

NOTAT

Orientering om status på eftersyn af grænseværdier i arbejdsmiljøet

23. februar 2021

J.nr. 20205100576

KT

LIMM/FIN

Baggrund

Arbejdstilsynet (AT) og Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) etablerede i 2018 en taskforce, som skal efterse de danske grænseværdier for kemiske stoffer og materialer i arbejdsmiljøet. I dette notat gives der en status på det arbejde i taskforcen, som er gennemført siden sidste orientering, som blev udsendt i september 2019. Endvidere oplyses der om en række øvrige aktiviteter vedrørende grænseværdier, som har sammenhæng til taskforcens arbejde, herunder implementering af nye EU-grænseværdier. Taskforcens arbejde er et fagligt indspil til AT, der varetager den endelige proces med at foreslå nye grænseværdier, herunder at inddrage øvrige arbejdsmarkedsforhold i samarbejde med arbejdsmarkedets parter.

Igangværende revurderinger af grænseværdier

Grænseværdien for flere stoffer er p.t. under revurdering i Danmark. Første del af en revurdering i forhold til videngrundlag foretages af taskforcen, mens arbejdsmarkedets parter inddrages i den følgende del af revurderingen.

Tabel 1. Statusoversigt over igangværende revurderinger i Danmark

Stof	Status
Asbest	Arbejdsmarkedets parter drøfter en ny grænseværdi, hvor AT har foreslået en grænseværdi på samme niveau som Holland. AT har afholdt møder med parterne den 25. juni 2020 og 30. september 2020. AT har bl.a. videreformidlet viden fra de hollandske myndigheder og afventer nu en tilbagemelding fra parterne i forhold til en udtalelse. Drøftelserne har ligget stille og er genoptaget primo 2021.
Dieseludstødningspartikler	Arbejdsmarkedets parter har drøftet en evt. skærpet grænseværdi i forhold til EU's vedtagne værdi og har sendt en fælles udtalelse til AT primo 2021.
Tre nanomaterialer	NFA har udarbejdet tre rapporter med dokumentation for helhedsbaserede risikoestimer for grænseværdier for teknisk fremstillet nanotitandioxid, nano-carbon black og kulstofnanorør. Pt. pågår arbejde ift. at fastlægge et videngrundlag om eksponering på danske arbejdspladser, måletekniske muligheder mv. som grundlag for evt. fastlæggelse af grænseværdier på området.
Respirabel kvarts	NFA's udarbejdelse af det helhedsbaserede grundlag for grænseværdi har været stillet i bero pga. et igangværende tilsvarende arbejde udført af DECOS (Holland) og NEG (Nordisk ekspertgruppe) i samarbejde. DECOS/NEG-arbejdet er dog forsinket, hvorfor NFA forventes at have færdiggjort sin rapport i foråret 2021.
Zinkoxid	NFA har udarbejdet det helhedsbaserede grundlag, som afventer vurdering af Arbejdstilsynets videnskabelige kvalitetsudvalg.

Benzo(a)pyren i PAH-blandinger	NFA udarbejder videnskabeligt grundlag for helbredsbase- rede grænseværdier for benzo(a)pyren i PAH-blandinger, som forventes at foreligge foråret 2021. Indgår ligeledes i 2. tilpasning af EU's kræftdirektiv med en anmærkning om, at stofferne er hudoptagelige, som vil indføres i den danske ret pr. 20. feb. 2021.
1,3-Butadien	NFA har udarbejdet dokumentation for helbredsbase- rede risikoestimer for grænseværdier for 1,3-butadien, som afventer vurdering af Arbejdstilsynets videnskabelige kvalitetsudvalg.

Taskforce-arbejdet om udvælgelse af stoffer til revurdering af grænseværdier

Arbejdet i taskercen mellem NFA og AT kører planmæssigt. Som ministeren tidligere har orienteret om i 2019, er der gennemført en screening af alle ca. 670 danske grænseværdier og identificeret 66 stoffer som særligt relevante ift. til en evt. revurdering, jf. BEU 2018-19 (2. samling) alm. del - Bilag 51. I juli 2019 blev der udvalgt 15 af disse stoffer med potentielt behov for at revurdere deres danske grænseværdi i arbejdsmiljøet. I efteråret 2019 udarbejdede NFA og AT datakort for disse stoffer, som indeholder viden af betydning for fastsættelse af grænseværdier. På baggrund af dette arbejde har taskercen sammenlagt foreslået følgende for de enkelte stoffer til brug for AT's videre arbejde med fastsættelse af grænseværdier i samarbejde med arbejdsmarkedets parter:

- For stofferne *benzo(a)pyren i PAH-blandinger* og *1,3-butadien* vil NFA udarbejde et videnskabeligt grundlag for helbredsbase-
rede grænseværdier, jf. ovenfor.
- For stofferne *1,2-dibromethan*, *4,4'-methylen-dianilin (MDA)* har taskercen foreslået at se på muligheden for at indføre grænseværdier som de hollandske. Dette forslag indgik i de netop afsluttede drøftelser med arbejdsmarkedets parter om 2. tilpasning af EU's kræftdirektiv, hvor de to stoffer indgår.
- For stoffet *2-nitropropan* har taskercen foreslået at se på muligheden for at indføre en grænseværdi på niveau med Holland.
- For *nikkel og benzen* vurderes ikke behov for at udarbejde et videnskabeligt grundlag for helbredsbase-
rede grænseværdier, da der foreligger nyere videnskabelige rapporter fra det Europæiske Kemikalieagenturs Komité for Risikovurdering (RAC), som kan anvendes. Stofferne indgår endvidere i 4. tilpasning af EU's kræftdirektiv, som endnu ikke er vedtaget. NFA foretager en screening af den videnskabelige litteratur på området ift. data om eksponering og måling.
- For stofferne *bly*, *cobalt* og *titandioxid* er det helbredsbase-
rede grundlag for grænseværdier under udarbejdelse eller afklaring i andre EU-lande eller EU-institutioner. Taskercen foreslår derfor, at man afventer resultatet af disse aktiviteter.
- For stoffet *styren* har AT efter forslag fra taskercen anmodet Nordic Expert Group (NEG) om at udarbejde en rapport om det videnskabelige helbredsbase-
rede grundlag for en grænseværdi for styren. Taskercens videre arbejde afventer pt. NEG's beslutning.
- For stofferne *beryllium*, *trichlorethylen* og *akrylamid* foreslås eksisterende danske grænseværdier foreløbigt fastholdt, bl.a. pga. lavt forbrug i Danmark. Forslaget for trichlorethylen indgik i de netop afsluttede drøftelser i arbejdsmiljørådet om 2. tilpasning af EU's kræftdirektiv.

- For *brugte mineralolier* vurderes p.t. ikke at være grundlag for at indføre en grænseværdi, da erhvervsmæssig eksponering primært forventes at ske ved hudkontakt og ikke ved inhalering.

NFA og AT har i 2020 under taskforcen og med udgangspunkt i de tidligere omtalte særligt relevante 66 stoffer udvalgt følgende nye stoffer, for hvilke der p.t. færdiggøres datakort for, med henblik på en evt. revurdering af deres grænseværdi:

- Isoamylalkohol og Pentan-1-ol
- Ethylenoxid
- Ethylene imine
- Dimethoxymethane
- N,N-Dimethylaniline
- Naphthalene
- 4,4"-Methylenedianiline
- Trimellitic anhydride og maleic anhydride¹
- 1,2-Dichloropropane
- 1-Chloro-2,3-epoxypropane (epichlorhydrin) (Indgik i de netop afsluttede drøftelser om 2. tilpasning af EU's kræftdirektiv)
- n-Butyl methacrylate
- Aniline
- Cyclohexylamine
- Mercaptoacetic acid

Udpegningen af disse stoffer følger samme linje, som blev brugt for de stoffer, der blev udpeget i 2019. Herudover har NFA inddraget nyeste viden ved at vurdere de stoffer, som omtales i NEG-rapport nr. 153 fra nordisk ekspertgruppe om kemiske eksponeringers betydning for udvikling af hjertekarsygdomme og om grænseværdier², jf. BEU alm. del – bilag 354. Konklusionen af denne vurdering er, at de stoffer, der udpeges i denne rapport, enten allerede indgår i det igangværende taskforcearbejde eller vurderes ikke at have højeste prioritet i forbindelse med udvælgelsen af stoffer til datakort, bl.a. fordi der for nogle stoffer ikke er tale om relevant ny viden af betydning for udvælgelsen.

På baggrund af datakortene vil taskforcen i løbet af 2021 foreslå en videre proces for de udvalgte stoffer.

Det er i taskforcen endvidere aftalt, at NFA i 2021 udfører et projekt, hvis formål er at tilvejebringe et bedre videnskabeligt grundlag for, hvordan stoffer eller materialer, der forekommer som partikelfraktion (støv, partikler, røg), kan indgå i fastsættelse af grænseværdier for stoffer og materialer.

¹ Ét datakort for disse to syreanhydrider. Sigtet er at vurdere, om der kan laves én fælles grænseværdi for disse stoffer.

² Sjøgren et al (2020). Occupational chemical exposures and cardiovascular disease. Report no. 153 from The Nordic Expert Group for Criteria Documentation of Health Risks from Chemicals.

Ny grænseværdiproces

AT har inviteret arbejdsmarkedets parter til et samarbejde om udviklingen af en ny mere systematisk og effektiv proces for fastsættelse af grænseværdier i arbejdsmiljøet i Danmark. Som inspiration var der tiltænkt et studiebesøg i Holland, men dette er pga. covid19 erstattet af en online mini-workshop afholdt den 12. januar 2021 med bl.a. de hollandske myndigheder, NFA og arbejdsmarkedets parter. Dette vil blive fulgt op med et forløb, hvor parterne skal drøfte mulighederne for udvikling af en ny proces for grænseværdier, herunder også hvordan taskforcens arbejde evt. kan indgå i denne sammenhæng. Arbejdstilsynet indledte drøftelserne med parterne den 24. februar 2021.

EU-fastsatte grænseværdier

EU har siden 2017 vedtaget tre lister med bindende grænseværdier for erhvervs-mæssig eksponering for kræftfremkaldende stoffer som tilpasninger til kræftdirektivet og siden 2000 fem lister over vejledende grænseværdier for andre stoffer som tilpasninger til direktivet om kemiske agenser. I det omfang der er tale om stoffer, som i forvejen har en dansk grænseværdi, er stofferne, som det fremgår i det forrige, omfattet af eftersynet af de danske grænseværdier i arbejdsmiljøet. Det drejer sig om følgende tilpasninger:

- 2. tilpasning af kræftdirektivet med 6 grænseværdier, som er implementeret i seneste opdatering af grænseværdibekendtgørelsen, der trådte i kraft den 20. februar 2021.
- 5. liste til direktivet om kemiske agenser med 10 vejledende grænseværdier, som er implementeret i seneste opdatering af grænseværdibekendtgørelsen, der trådte i kraft den 20. februar 2021.
- 3. tilpasning af kræftdirektivet med 5 grænseværdier, som skal være implementeret senest den 11. juli 2021. Et forslag til dansk implementering af disse grænseværdier vil blive forelagt for regeludvalg under Arbejdsmiljørådet i 2021.

Endelig forventes EU-Kommissionens 4. tilpasning af kræftdirektivet vedtaget i 2021 til implementering i de danske regler om 2-3 år.